

Παιδιατρική Νοσηλευτική εργαστήριο Ε εξ'

Καυκιά Θεοδώρα
Καθηγήτρια εφαρμογών

Φροντίδα νεογνού

5ο

χειμερινό εξάμηνο 2013-2014

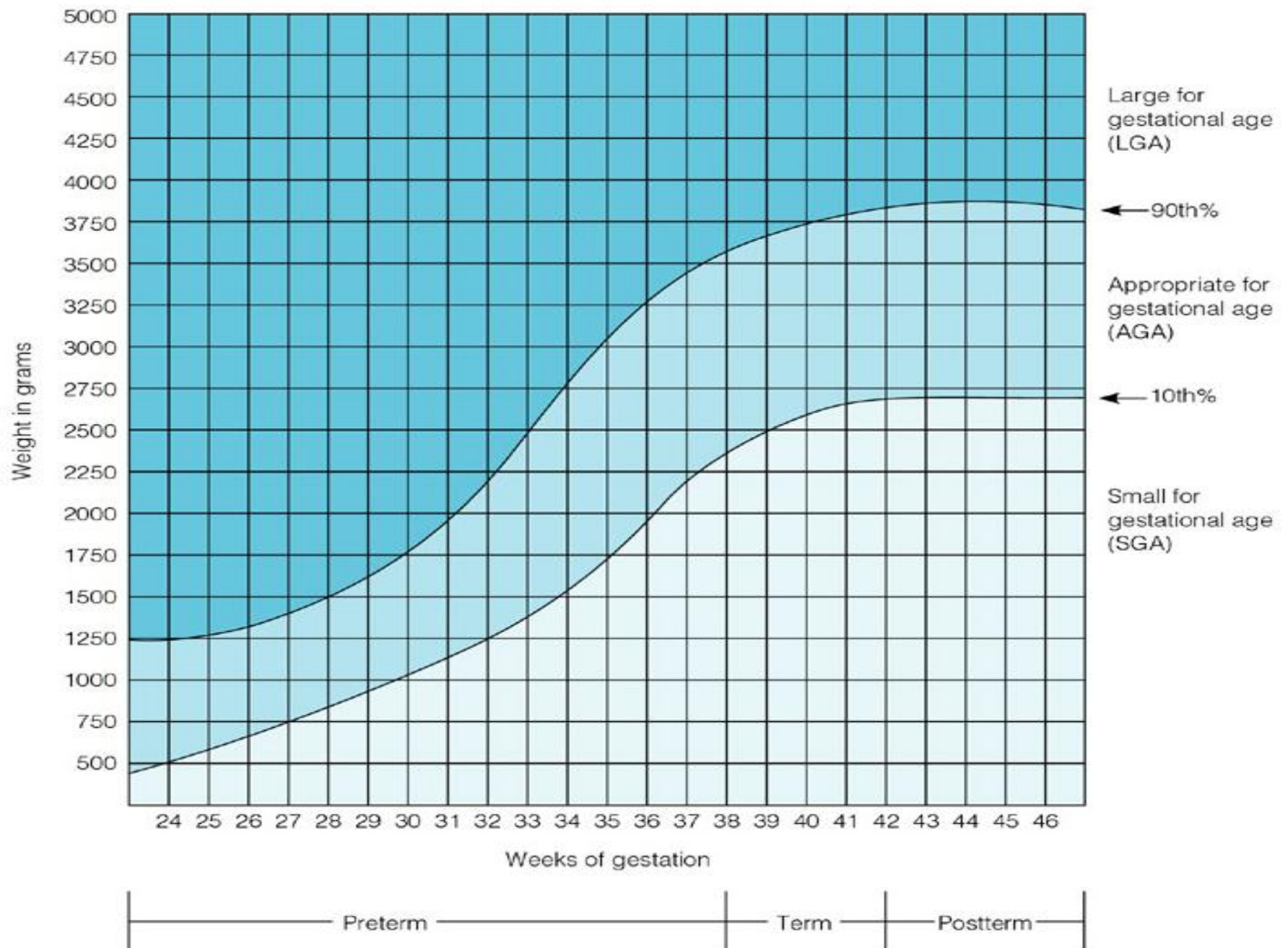

Περιποίηση νεογνών

Ταξινόμηση νεογνών

- Παλιότερα
  - ⊕ Βάρος Γέννησης (Β.Γ) < 2500 g $\Rightarrow$ πρόωρο
  - ⊕ Β.Γ. > 2500 g $\Rightarrow$ τελειόμηνο
- Σήμερα η κατάταξη γίνεται ανάλογα με το βάρος γέννησης, την ηλικία κύησης, το βάρος για την ηλικία κύησης
  - ⊕ μικρά για την ηλικία κύησης (small for date)
  - ⊕ σε κανονικά για την ηλικία κύησης (appropriate for date)
  - ⊕ μεγάλα για την ηλικία κύησης (large for date).

Άμεση Φροντίδα Νεογνού

- Αεροφόρος οδός – καθαρισμός στόματος & μύτης
- Θερμορυθμιστικό σύστημα – Ζέσταμα
- Κλίμακα APGAR
- Γενική αξιολόγηση
- Ταυτοποίηση
- Ομφαλός – εξασφάλιση από λοιμώξεις
- Φαρμακευτική αγωγή

Περιποίηση νεογνών Αίθουσα τοκετού

Περιποίηση νεογνών

Επισκόπηση

- ❖ Ελέγχονται οι αντιδράσεις του νεογνού στα εξωτερικά ερεθίσματα και ιδίως το κλάμα του (ζωηρό και έντονο)
- ❖ Χρώμα δέρματος (κυάνωση, ωχρότητα, ίκτερος)
- ❖ Παρουσία αιμορραγιών από το δέρμα
- ❖ Θα διαπιστωθούν εμφανείς συγγενείς ανωμαλίες ή σημεία κακώσεων
- ❖ Ελαφρύ οίδημα άκρων, συχνό & φυσιολογικό εύρημα
- ❖ Το έντονο όμως και σκληρό οίδημα (σκληροίδημα) είναι παθολογικό και συνοδεύει σοβαρές παθολογικές καταστάσεις (π.χ. παρατεταμένη ασφυξία, η σηψαιμία) αρχίζει από τις παρειές και τα άκρα, μπορεί να επεκταθεί σ' όλο το σώμα, είναι ανώδυνο και δεν αφήνει εντύπωμα

Νοσηλευτικές Διεργασίες για Αναπνευστικό

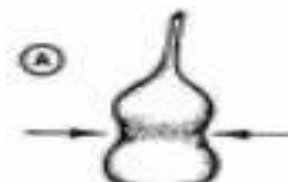
- Αξιολόγηση για αναπνευστική δυσχέρεια
- Σχεδιασμός: εξασφάλιση βατότητας αεραγωγού
- Παρεμβάσεις
  - Τοποθέτηση νεογνού: κεφάλι χαμηλότερα
  - Αναρρόφηση εκκρίσεων: πουάρ, κοντά στο πρόσωπο, πρώτα το στόμα, προσοχή για τραυματισμό μεμβρανών
- Εκτίμηση αποτελεσμάτων: ρυθμός 30-60 αναπνοές, χωρίς δυσχέρεια

Περιποίηση νεογνών

Περιποίηση μύτης - στόματος

- Ταυτόχρονα με την απολίνωση του λώρου, καθαρίζεται το στόμα και η μύτη με καθετήρα αναρρόφησης ή με πουάρ.
- Έλεγχος της μύτης για πιθανή ατρησία των ρινικών χοανών
- Ο έλεγχος του στόματος περιλαμβάνει κυρίως την αναζήτηση συγγενών ανωμαλιών (λαγόχειλο, λυκόστομα, μακρογλωσσία, βραχύς χαλινός γλώσσας, βατράχιο, μικρογναθία)

Πίεση πουάρ

Τοποθέτηση άκρου στο ρουθούνι

Απελεύθερωση πουάρ

Περιποίηση νεογνών

Περιποίηση ομφάλιου λώρου – ομφαλού

- Το νεογέννητο τοποθετείται σε θερμαινόμενο κουνάκι και με το κεφάλι του σε χαμηλότερο επίπεδο.
- Η απολίνωση του ομφάλιου λώρου γίνεται με πλαστικά clip, σε απόσταση 1-2cm από το δέρμα.
- Επάλειψη του κολοβώματος και της γύρω περιοχής του δέρματος με αλκοολούχο διάλυμα τριπταφλαβίνης
- Για την απολίνωση και εν συνεχεία την περιποίηση του κολοβώματος του ομφαλού, είναι απαραίτητο να παίρνονται αυστηρά μέτρα αντισηψίας (αποστειρωμένες λαβίδες, γάντια).
- SOS: Τοπικές φλεγμονές του ομφαλού, σηψαιμία ή τέτανος

Περιποίηση νεογνών

Περιποίηση ομφάλιου λώρου – ομφαλού

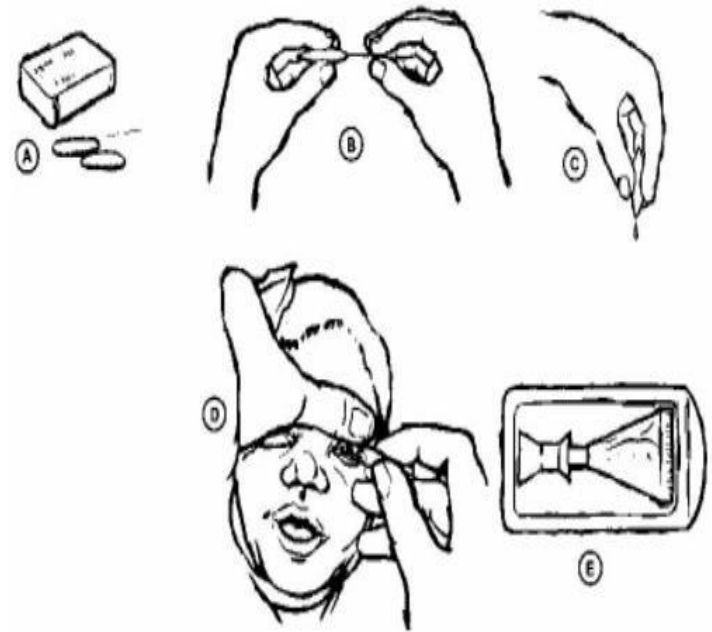
Περιποίηση νεογνών

Περιποίηση οφθαλμών

- Αμέσως μετά τη γέννηση καθαρίζονται τα μάτια με γάζα αποστειρωμένη και εμποτισμένη σε φυσιολογικό ορό, σε κάθε μάτι 2-3 σταγόνες κολλυρίου penicilline ή neomycine ή διαλύματος νιτρικού αργύρου.

Ελέγχεται:

- Η εμφάνιση αιμορραγιών κάτω από τον επιπεφυκότα στην περιοχή του σκληρού χιτώνα.
- Η φορά της βλεφαρικής καμπής
- Το σημείο του δύοντος ήλιου, αύξηση της ενδοκράνιας πίεσης (π.χ. σε υδροκέφαλο).

Περιποίηση νεογνών

Περιποίηση δέρματος

- μπάνιο με νερό και ουδέτερο σαπούνι υπό άσηπτες συνθήκες
- καθαρισμό του δέρματος, είτε με υγρές αποστειρωμένες γάζες ή βαμβάκι
- το νεογνό τυλίγεται με ένα ζεστό σκέπασμα & μεταφέρεται στο θάλαμο νεογνών

Νευρολογική προσαρμογή: Θερμορύθμιση

Μέθοδοι απώλειας θερμότητας

Εξάτμιση: υγρές επιφάνειες εκτίθενται στον αέρα

Αγωγιμότητα: άμεση επαφή με κρύες επιφάνειες

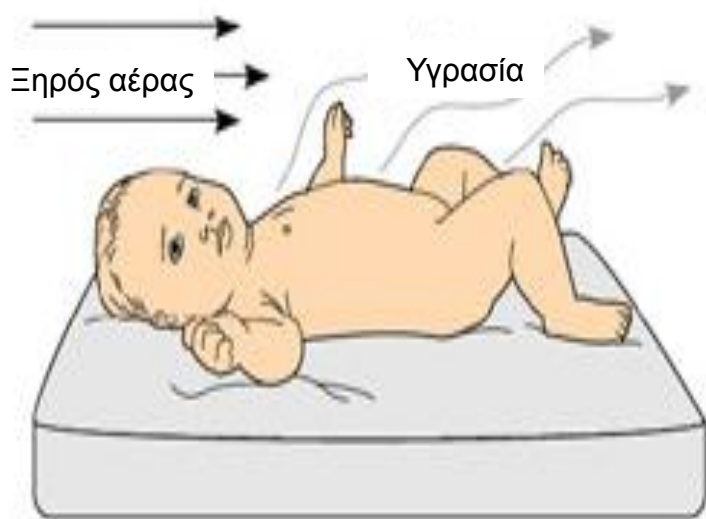
Μεταφορά θερμότητας (μεταγωγή): επαφή με κρύο αέρα του περιβάλλοντος ή με ρεύματα αέρα

Ακτινοβολία: μετάδοση θερμότητας από ζεστά σε πιο κρύα αντικείμενα, με τη μορφή υπέρυθρων θερμικών κυμάτων

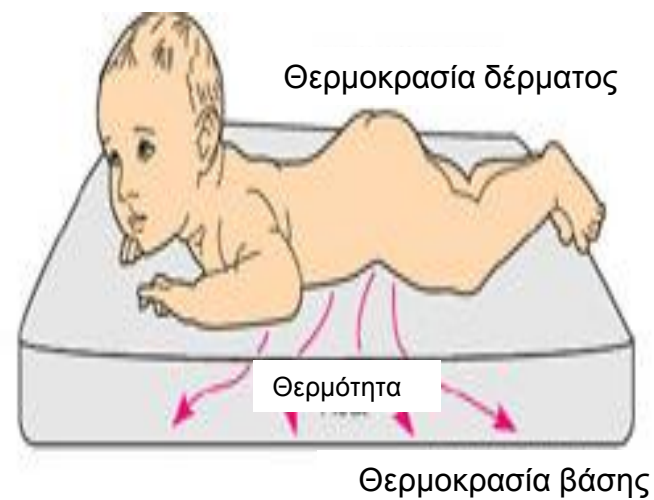

Ακτινοβολία

Εξάτμιση

Αγωγιμότητα

Θερμογένεση

Κατανομή του λιπώδους ιστού (καφέ)

Νοσηλευτική φροντίδα – Stress από το κρύο

- Πρόληψη απώλειας θερμότητας: πομπός θερμότητας
- Παροχή άμεσης φροντίδας: πλύσιμο με χλιαρό νερό, στέγνωμα, κάλυψη κεφαλής, τύλιγμα με τετράγωνο/κουβέρτα
- Παροχή ασφαλούς περιβάλλοντος
- Αποκατάσταση θερμορύθμισης: παρέμβαση σε περίπτωση που το νεογνό είναι κρύο ΓΙΑΤΙ:
  - * αυξημένες απαιτήσεις σε O_2
  - * μειωμένα αντανακλαστικά
  - * αναπνευστική δυσχέρεια
  - * υπογλυκαιμία
  - * μεταβολική οξέωση
  - * ίκτερος

Κλίμακα APGAR

- Καρδιακός ρυθμός: >100σφύξεις/min
  - Αναπνοή: άμεση με κλάμα
  - Μυϊκός τόνος: αυξημένος, κινήσεις
  - Αντανακλαστικά: έντονα, κλάμα
  - Χρώμα: ροζ ή ελαφρά κυάνωση άκρων
-
- 0-3 το νεογνό χρειάζεται ανάνηψη
  - 4-7 το νεογνό χρειάζεται φάρμακα – Narcan
  - 8-10 το νεογνό είναι υγιές

Apgar score

	0	1	2
Color	central cyanotic	peripheral cyanotic	pink
Heart rate	none detectable	<100	>100
Respiratory effort	apnea	irregular, shallow	crying
Reflex	none	grimace (withdraw)	crying
Muscle tone	flaccid	some flexion	well-flexed

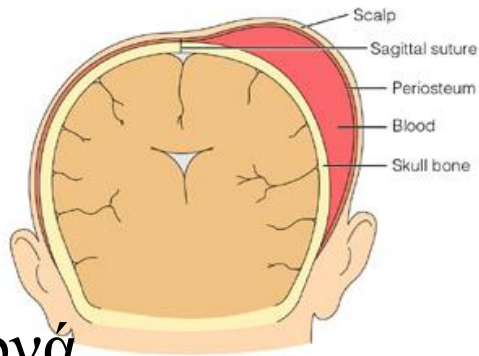
Περιποίηση νεογνών

Κλινική εξέταση

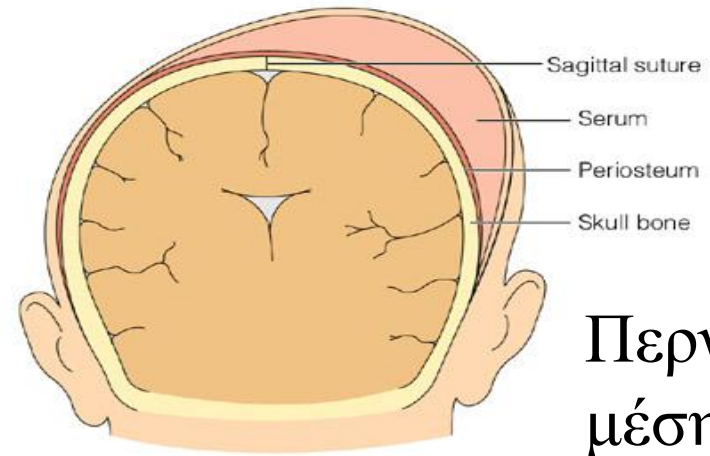

Κεντρικό Νευρικό Σύστημα:

- μυϊκός τόνος
(σε φυσιολογικές συνθήκες είναι αυξημένος, η παρουσία υποτονίας ή έντονης υπερτονίας μπορεί να οφείλεται σε βλάβη του Κ.Ν.Σ.)
- νεογνικά αντανακλαστικά

Δεν περνά
την μέση
γραμμή

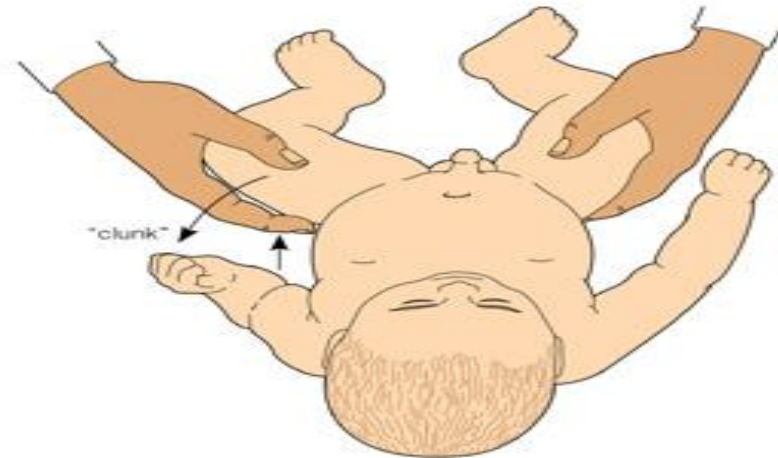
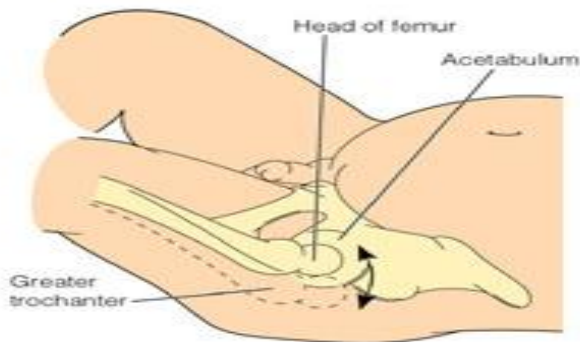
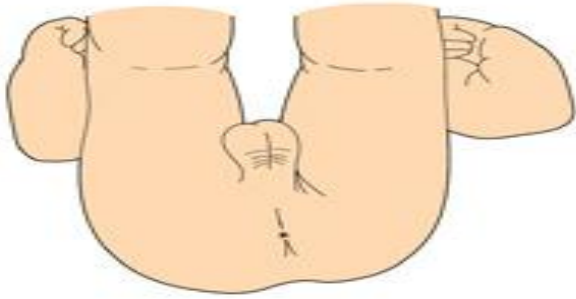

Περνά την
μέση
γραμμή

Κεφαλαιμάτωμα: συλλογή αίματος ανάμεσα στην επιφάνεια του κρανιακού οστού & την περιοστική μεμβράνη.

Caput succedaneum: συλλογή υγρού (ορού) κάτω από το δέρμα της κεφαλής.

- A. Συγγενές εξάρθρημα ισχίου
- B. Χειρισμός Barlow (εξάρθρημα)
- C. Χειρισμός Ortolani

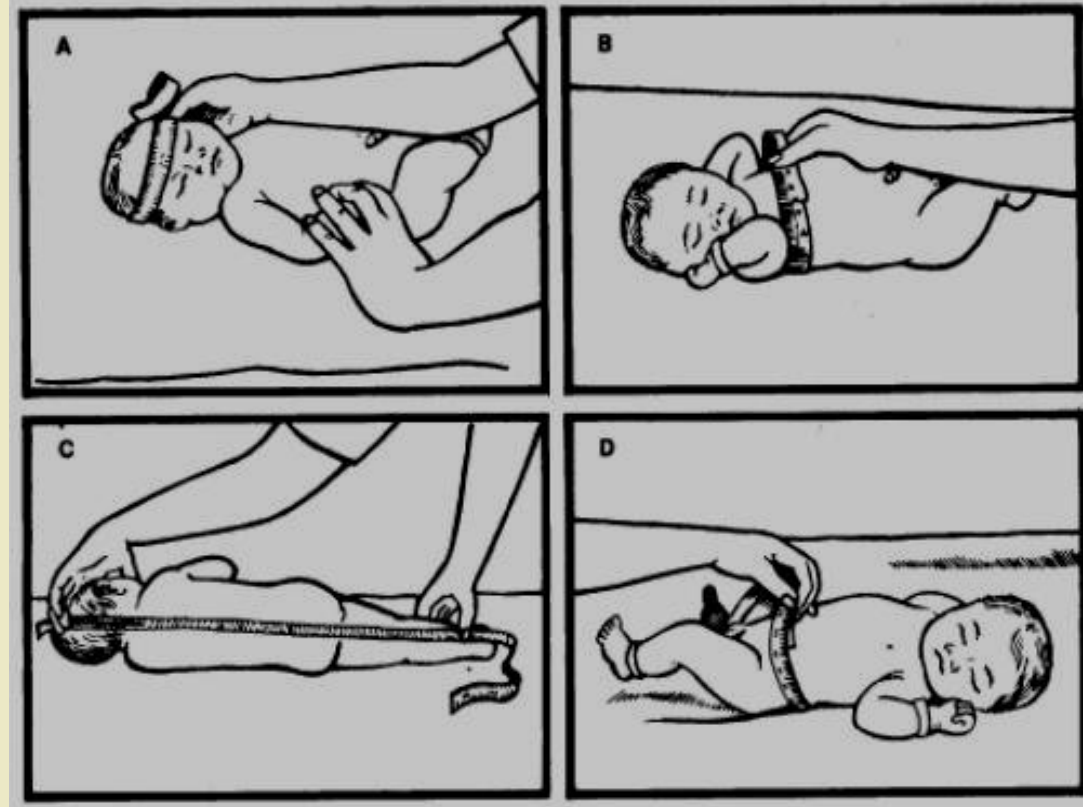
Μετρήσεις

- Βάρος

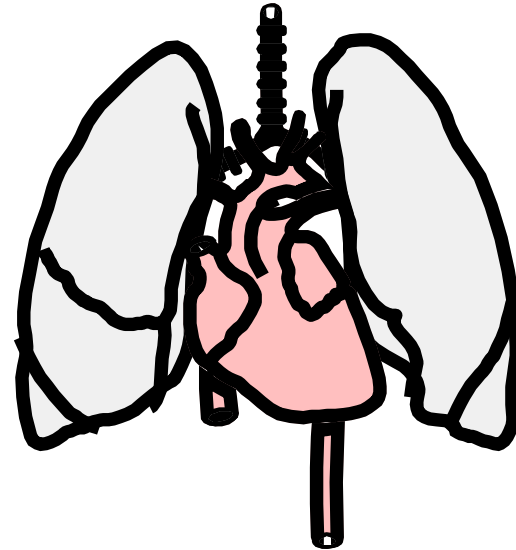
- Μήκος
- Κεφαλής & στήθους

- Θερμοκρασία
temp 36,5- 37,5°C στη μασχάλη
σφυγμός 120-160/min
αναπνοές 30-60/min

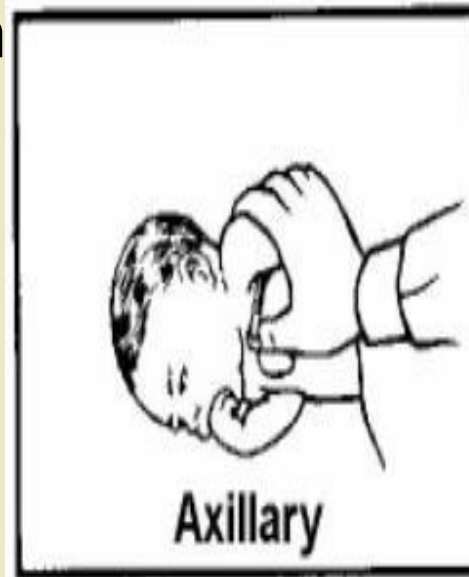
Αξιολόγηση καρδιο-αναπνευστικής κατάστασης

- Ιστορικό
- Αεραγωγός
- Αξιολόγηση ρυθμού
συμμετρίας
αναπνευστικοί ήχοι

Αξιολόγηση θερμορύθμισης

- Έλεγχος αμέσως μετά τη γέννηση
- Θέρμανση νεογνού
- Θερμομέτρηση ανά 30min
- Από πρωκτό (η πρώτη λήψη) & μασχάλη (3min)
- Εισαγωγή περίπου 1,5cm

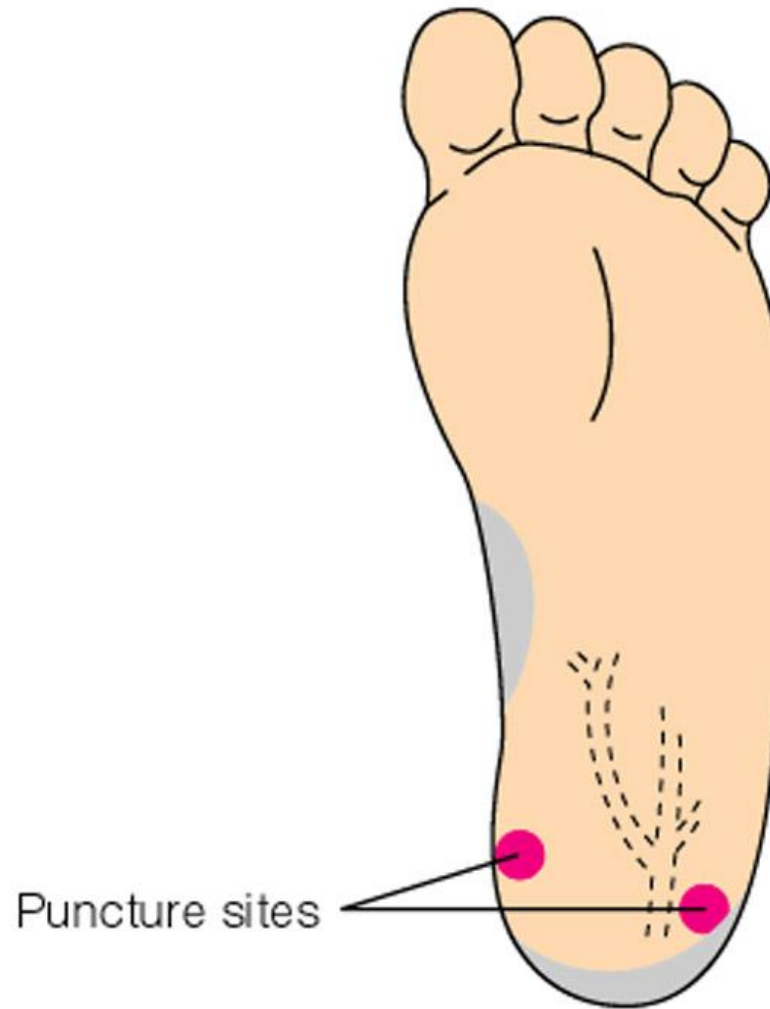

Αξιολόγηση ηπατικής λειτουργίας

- Σάκχαρο αίματος. SOS αν Glu <40-45 mg/dl χορήγηση γλυκόζης
- Χολερυθρίνη: φυσιολογικός ίκτερος (2^η -4^η ημέρα), πιο νωρίς ίσως είναι παθολογικός
- Ίκτερος: αιμόλυση ερυθροκυττάρων, σύντομη ζωή των ερυθρών, ανωριμότητα ήπατος, έλλειψη εντερικής χλωρίδας, καθυστέρηση χορήγησης τροφής, τραύμα που προκάλεσε μώλωπα ή κεφαλαιμάτωμα, stress από κρύο ή ασφυξία

Σημεία αιμοληψίας. Αποφυγή περιοχών με σκούρο χρώμα για αποφυγή τραυματισμού αρτηριών & νεύρων.

Αξιολόγηση Νευρικού Συστήματος

Αντανακλαστικά

Κεφαλής

Μπουσούλημα

Θηλασμού

Πιάσιμο

Βάδισμα

Moro

Babinski

ADAM

Αξιολόγηση Γαστρεντερικού Συστήματος

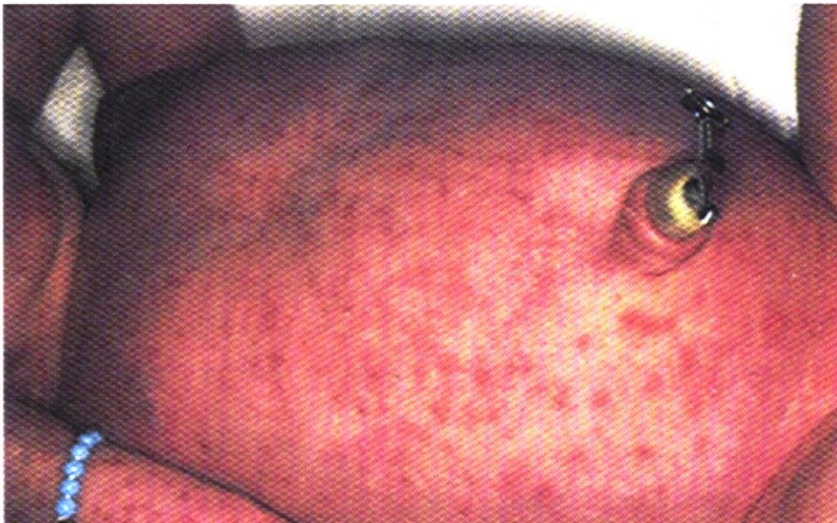

- Στόμα
- Θηλασμός
- Κοιλιά
- Πρώτος θηλασμός
- Κόπρανα
  - μηκόνιο – μέσα σε 12-48h από τη γέννηση
  - σκούρα πράσινα/μαύρα
  - θηλασμός – μαλακά, μουσταρδί
  - μπιμπερό - στερεά, αχνοκίτρινα

Αξιολόγηση Ουρογεννητικού Συστήματος

- Αγγεία του ομφάλιου λώρου
- Ούρα – μέσα σε 24h από τη γέννηση
- Κόπρανα - 6 με 10 φορές τη μέρα
- Γεννητικά όργανα
  - κορίτσια – ελαφρό οίδημα, ψευδοέμμηνος ρύση
  - αγόρια – οιδηματώδες όσχεο, όρχεις στο όσχεο (36εβδ)

Αιμαγγείωμα

Τοξικό ερύθημα

Ψυχοκοινωνική προσαρμογή

- Περίοδοι: δραστήριο – 30-60 min
                  ύπνος – 2-4 hours
                  εγρήγορση – 4-6 hours
- Συμπεριφορές: ήσυχος ύπνος
                          ύπνος με κινήσεις
                          υπνηλία
                          ήσυχη δραστηριότητα
                          εγρήγορση
                          κλάμα

Αξιολόγηση ηλικίας κύησης

Dubowitz- Ballard Scale

Gestational age/ score	24-28 wk score = 0	35-40 wk score = 4
Skin	gelatinous, red, translucent	peach, deep orange, no visible vessels
Lanugo	sparse	mostly bald
Plantar surface	no crease	creases over entire sole
Breast	barely perceptible	full areolae; 6-10 mm bud
Eye and ear	lids open, pinna flat & stays folded	thick cartilage, ear stiff
Genitalia-male	scrotum empty, faint rugae	testes pendulous deep rugae
Genitalia-female	prominent clitoris small labia minora	majora cover clitoris and minora

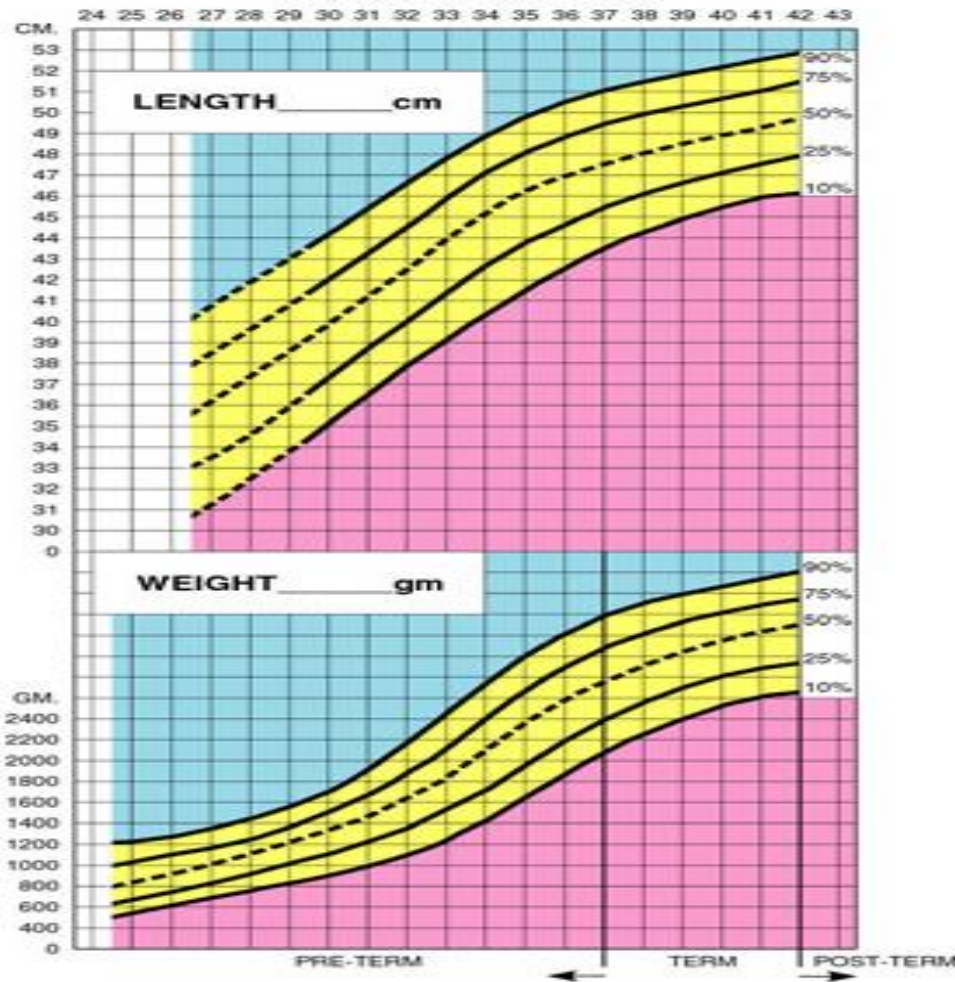
- Κλίμακα Dubowitz Ballard
- Εβδομάδες σύλληψη-γέννηση
- Νεογνά υψηλού κινδύνου
- Νευρομυϊκά χαρακτηριστικά
- Σωματικά χαρακτηριστικά
- Ηλικία κύησης & μέγεθος δεν συνάδουν
  - μικρά <10% βάρος
  - μεγάλα >90% βάρος
  - φυσιολογικά 10-90%

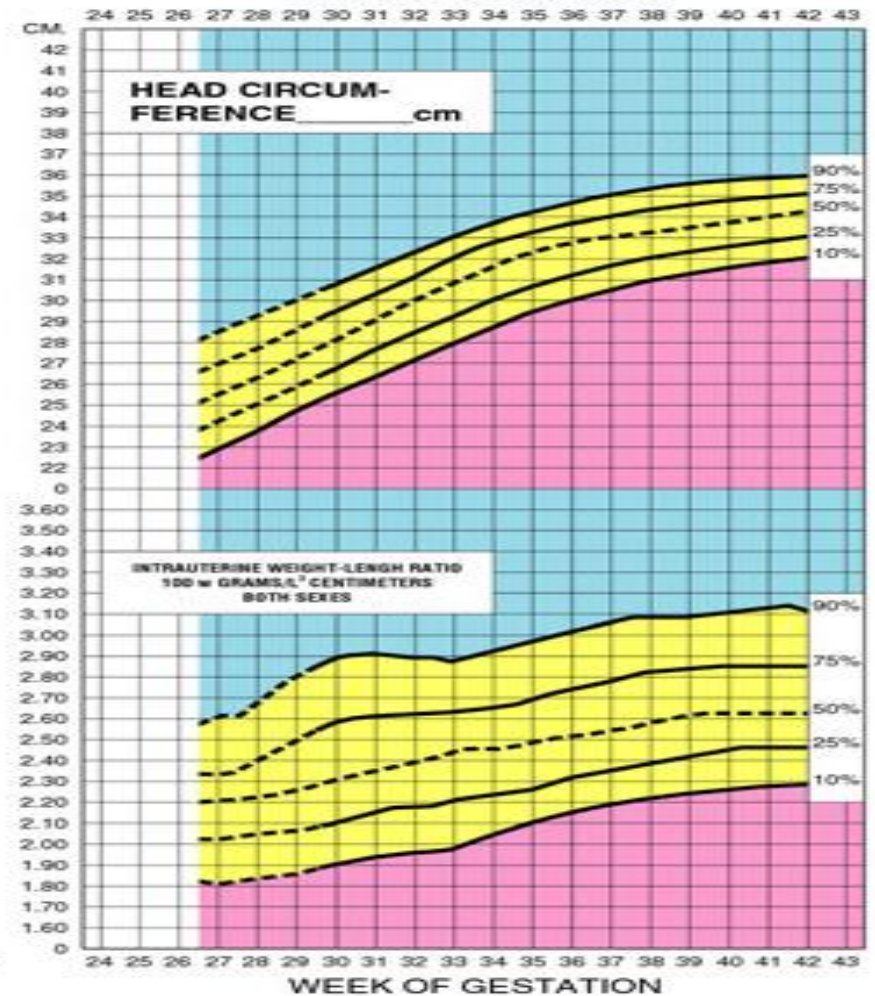
CLASSIFICATION OF NEWBORNS— BASED ON MATURITY AND INTRAUTERINE GROWTH

Symbols: X-1st Exam O-2nd Exam

WEEK OF GESTATION

WEEK OF GESTATION

1st Exam (X)

2nd Exam (O)

LARGE FOR GESTATIONAL AGE (LGA)		
APPROPRIATE FOR GESTATIONAL AGE (AGA)		
SMALL FOR GESTATIONAL AGE (SGA)		
Age at Exam	hrs	hrs
Signature of Examiner	M.D.	M.D.

Περιποίηση νεογνών Εργαστηριακός έλεγχος

- Σε νεογνά μητέρων Rh(-): λήψη αίματος από τον ομφάλιο λώρο και προσδιορισμός της ομάδας αίματος, του Rh, και της αμμέσου Coombs.
- Λήψη αίματος για έλεγχο φαινυλαικετονουρίας (P.K.u.).
Το δείγμα πρέπει να παίρνεται μετά την έναρξη της διατροφής
- Λήψη αίματος για έλεγχο υποθυρεοειδισμού, του ενζύμου G6PD (γλυκόζη-6-φωσφορική δεϋδρογενάση)
- Προσδιορισμός αιμοσφαιρίνης, αιματοκρίτη χολερυθρίνης
Έλεγχος για συγγενείς λοιμώξεις (π.χ. συγγενής σύφιλη, ερυθρά, τοξοπλάσμωση, νόσο από κυτταρομεγαλοϊό).
- Το δείγμα του αίματος μπορεί να ληφθεί είτε κατά τη γέννηση από τον ομφάλιο λώρο, είτε αργότερα κατά τις πρώτες ημέρες της ζωής.